

**Uunga siunnersuut: Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat.**

*Naalakkersuisut Siulittaasuannit saqqummiunneqartoq*

**pillugu**

**Inatsisinut Ataatsimiititaliap**

**siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut**

**ISUMALIUTISSIISUTAA**

Ataatsimiititaliap ulloq 2. november suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, siulittaasoq  
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jerimiassen, Atassut, siulittaasup tullia  
Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kúko, Siumut  
Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco, Inuit Ataqtigiiit  
Inatsisartunut ilaasortaq A sii Chemnitz Narup, Inuit Ataqtigiiit

UKA2022-mi ulloq 6. oktober 2022 siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

**1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu**

Matumani siunnersuummi suliassaqarfiup “Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera” tiguniarneranut naammassiniarneq kiisalu tassunga ilassutitut Kalaallit Nunaannut nalunaaquttap ingiaqatigiiffia nalinginnaasoq UTC -3-miit UTC 2-mut allanngortinneqarnissaanut aalajangiinissaq siunertaavoq. Tamassumap kingunerissavaa, Kalaallit Nunaata Europallu tiiminik nikingassutaat nalunaaquttap akunneranik ataatsimik ilanngassasut, Amerika Avannarlermullu tiimit nikingassutaasut nalunaaquttap akunneranik ataatsimik ilaneqarlutik. Siunnersuut aasaanerani nalunaaquttap aalajangersarneqarnera Kalaallit Nunaanniluunniit piffinni Ittoqqortoormiini, Danmarkshavnimi Pituffimmilu ullumikkut nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik nalinginnaasumik malitaqanngitsunut allannguisanngilaq.

**2. Siunnersuummik Inatsisartut siullermeerinninnerat**

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinnissaa aamma piffiit nalunaaquttap ingiaqatigiiffianut nalinginnaasumut malinnaanngitsut immikkut sammineqarput. Aasaanerani nalunaaquttamut tunngatillugu EU-mi nunani aasaanerani ukiuuneranilu nalunaaquttap nikisittarunnaarnissaanut suliap naammassineqarnissaa

utaqqineqassanersoq namminerluunniit suliaq aallartissanerlutigu oqallinnerup immikkut sammivigaa. 2019-imi Upernaakkut Ataatsimiinnermi siunnersuutip (immikkoortoq 55) aasaanerani nalunaaquttamut tunngasup akuerineqarsimanera ilaasortanit arlalinnit eqqaaneqarpoq, 2016-imilu Ukiakkut Ataatsimiinnermit siunnersuut assingusoq (immikkoortoq 88) itigartinneqarsimasoq.

Piffiit nalunaaquttamik ingiaqatigiiffimmik nalinginnaasumik malitaqanngitsut pillugit oqallinnermi Ittoqqortoormiit inissisimaffia immikkuullarissiq aammalu nalunaaqutaq ingiaqatigiiffiusoq nunap sinnerata malitaanut Ittoqqortoormiit inissinneqassanersoq oqallinnermi immikkut sammineqarpoq. Uanilu aamma Qaanaaq assinganik immikkut nalunaaquttamut ingiaqatigiiffimmi allami inissisimanersoq tassungalu allannguuteqartoqassagaluarnersoq eqqartorneqarluni.

### **3. Tusarniaanermi akissutit**

Tusarniaanermi akissutit inatsisissatut siunnersuummut kakkiunneqarput, tamannalu Inatsisartut Siulittaasoqarfianniit ilusissatut piumasagaatinut naapertuulluni.

Ataatsimiititaliap paasivaa, tusarniaanermut akissutit tamarmik siunnersuut ilassilluaraat taamatuttaarlu aningaasatigut pitsaaqutissaanik arlalinnik taakkartuisut. Aammattaaq Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata malinneqartup allanngortinneqarnissaanut tunngatillugu siunnersuutip imarisaani saqqummiussissummilu imminnut naapertuutinningsunik allassimasoqarnera ataatsimiititaliap paasivaa. Tamanna immikkoortoq 5.1-imi sukumiinerusumik iserfigineqassaaq.

### **4. Apeqqutit**

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnerminut atugassaminik apeqqutinut arlaqartunut Naalakkersuisut Siulittaasuannut akissuteqaqqusipput. Ataatsimiititaliap apeqqutigisimasai aamma Naalakkersuisut Siulittaasuata akissutai matumani isumaliutissiisummi ilanngussatut kakkiunneqarput.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqallisigineqartut pissutsit assigiinngisitaartut arlallit ataatsimiititaliap apeqquteqaatimini qulaajarniarsimavai. Aasaanerani nalunaaquttamut nalunaaquttallu ingiaqatigiiffiinit assigiinngitsunut nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik allannguinerup innuttaasunut inuussutissarsionermullu qanoq sunniuteqarsinnaaneranut apeqqutit tunngapput. Naalakkersuisut akissutaasa ilaat toqqakkat ataatsimiititaliap ataani sammivai.

### **5. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera**

Matumani siunnersuummi suliassaqarfiup “Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera”-nik tigusinissaq peqatigitillugulu Kalaallit Nunaannut nalunaaqutaq ingiaqatigiiffiusup

malinneqartup allanngortinneqarnissaanut aalajangersaanissaq anguniarneqarpoq. Kalaallit Nunaanni nalunaaquttap inissinneqarneranut aasaanerani lu nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarsinnissaanut tunngasut siornatigut Inatsisartuni eqqartorneqareernikuupput, kingullermik 2019-imi. Immikkoortoq 5.2-mi pissutsit aasaanerani nalunaaquttamut tunngasut ataatsimiititaliap sukumiinerusumik iserfigissavai.

Nalunaaquttap ingiaqatigiiffia Danmarkshavnimut Pituffimmullu atuuttut matumani siunnersuutikkut allannguuteqarfigineqartussaannngitsut Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut akissuteqaatiminni ilisimatitsissutigaat. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaanni nalunaaqutaq ingiaqatigiiffik nalinginnaasoq Qaanaami malinneqartoq taamatullu nalunaaquttap ingiaqatigiiffia Pituffimmi atuuttoq Qaanaamit malinneqanngitsaq ilisimatitsissutigneqarpoq.

### **5.1. Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiatut immikkoortutut**

Ittoqqortoormiinit nalunaaquttap ingiaqatigiiffia malinneqartup allanngortinnissaanut isumaliuteqartoqanngitsaq Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini ilisimatitsissutigaat. Oqariartuutilli akerlerisaanik Naalakkersuisut siullermeerinninnermi saqqummiussissummi nunap sinnerani nalunaaquttap ingiaqatigiiffia malinneqartoq Ittoqqortoormiini aamma atuutilissanersoq eqqarsaatersuutigneqarsimasoq allassimavaat. Taamatuttaaq Naalakkersuisut tamassumap Inatsisartullu oqallisiginissaanut qilanaarneraput. Apeqqut nalunaaquttap ingiaqatigiiffianut tunngasoq tassarpiaavoq sammisaaq siunnersuutip siullermeerneqarnerani tikinneqartut ilaat.

Naalakkersuisut tusarniaanermi Ittoqqortoormiinit nalunaaquttap ingiaqatigiiffiusup allanngortinnissaanut pilersaannginnerariarlutik kingorna apeqqut oqallisigisassatut qaqqinneqarnera ataatsimiititaliap ajuusaarnartutut isigaa. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq tusarniaanermut taamatut periuseqarnerup akissutigneqarsinnaasut tamakkinngitsoornerannik kinguneqartitsinnaasoq. Kingunerisimassavaa, pineqartut sunnerneqarsinnaasut soorlu Ittoqqortoormiini innuttaasut, Kommuneqarfik Sermersooq aamma Air Greenland tassunga tunngasumik apeqqummik saqqummiussiffigneqarsimasuugunik Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata nutaap qanoq sunniuteqarsinnaanerani qulaajaanermut ilassutissaqarsinnaasimassagaluartut. Tamanna tunngavigalugu tusarniaanermut piffissaq killerititaq qaangiutereersoq imarisaata allannguuteqarfigineratigut kingunissanik Naalakkersuisut namminneerlutik qulaajaaniarnissaat ataatsimiititaliap kaammattuutigissavaa. Taamatuttaaq aalajangersimasumik Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata allanngortinnerata kingunissaanik Naalakkersuisut qulaajaanissaat ataatsimiititaliap kaammattuutigissavaa.

Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata malinneqartup allaanerusup allanngortinneqarata kingunissaasa maanna ilisimaneqannginnerat ataatsimiititaliap inerniliuttariaqarpaa.

## **5.2. Aasaanerani nalunaaqutaq**

Aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarnissaa kingullermik 2019-imi Upernaakkut ataatsimiinnermi oqaluuserineqarpoq. Tassani aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarnissaanut Naalakkersuisut suliniuteqarnissaannik Inatsisartut tamarmiullutik peqqusinissartik akuersissutigaa. Tassani EU-mi aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarnissaanut eqqartuisoqarneranut atatillugu Naalakkersuisut aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarneqarnissaa pissusissamisoortutut isigisimavaat. Piffissami tassani EU-mi nunat aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarnissaanut suliaqarnermik aallartisisimapput, tamannalu suli naammassineqarani. Taassuminnga suliaqarnerup qaqugu naammassineqarnissaa oqaatigineqarsinnaanngitsoq Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut paasissutissiissutigaa.

Tassunga atatillugu EU-p aasaanerani nalunaaqutaqartillugu Kalaallit Nunaata allannguinnikkallarnissaa Naalakkersuisut pissusissamisoornerpaatut isigaat. Tamanna siunnersuummut atatillugu isumaqarpoq, aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atornerqarneranut allannguuteqartoqarnaviannngitsoq. Taamaalilluni ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, EU-mi tassunga aalajangiisoqareeriarpat aatsaat aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarnera pisinnaasoq.

Tamassumap saniatigut Savalimmiuni massakkut nalunaaquttap nalinginnaasup atorunnaarnissaanut siunnersuut, taamaalilluni Savalimmiuni aasaanerani nalunaaqutaq atortuaannalerlugu, imaappoq UTC +1-imiittuaannalersitsisussaq tusarniaassutigineqartoq Naalakkersuisut akissuteqaatiminni ilisimatitsissutigaa. Taamatuttaaq Islandimi aasaanerani nalunaaquttap atornerqannginnera Naalakkersuisut ilisimatitsissutigaa. Aasaanerani nalunaaquttamut aaqqissuussisarneq atornagu inuuneq aasaanerani nalunaaquttamut aaqqissuussisarnermut allannguuteqarnermi suliaqarneq pillugit Savalimmiut Islandillu misilittagaannik Naalakkersuisut aallerfeqarnissaannik ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunut kaammattuuteqassaaq.

## **5.3. Peqqissutsimut kingunerisassat**

Siunnersuutip siullermeerneqarnerata nalaani Inatsisartunut ilaasortat akornannit nalunaaquttap ingiaqatigiiffiusup allanngortinnissaanut aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnermik atorunnaarsitsisoqassagaluarpat nunami innuttaasunut peqqissutsimut kingunerisassai pingaartumik sammeneqarput.

Tusarniaanermut akissuteqartuniit innuttaasunut peqqissutsimut sunniuteqarsinnaaneranut tunngasunik tikkuussisoqarsimannginnera Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut ilisimatitsissutigaa. Taamatuttaaq nalunaaquttap ingiaqatigiiffiusup allanngortinneranut

atatillugu innuttaasut peqqissusaannut siunnersuutip qanoq sunniuteqarsinnaanerani misissuinermik Naalakkersuisut immikkut ittumik suliaqarsimanngillat. Siunnersuutip inuit peqqissusaannut sunniuteqassanganneqanngitsutut naatsorsuutigineqarnera Naalakkersuisut nassuiaatini ilisimatitsissutigaa.

Siunnersuutip inuit peqqissusaannut sunniuteqassanganneqannginneranut Naalakkersuisut naatsorsuuteqarnerat nalornissuteqarnermut aamma pineqartup ilisimanngisat killinganiinneranut attuumassuteqarsinnaanerani ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

#### **6. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai**

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnerata aningaasatigut kingunerisassai siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allaaserineqarput. Pisortanut, inuussutissarsiornermut innuttaasunulluunniit siunnersuummut atatillugu allaffissornermut aningaasaqarnermulluunniit siunnersuut ajortumik kinguneqassanngitsooq oqaatigineqarpoq. Air Greenland tusarniaanermut akissuteqaammini siunnersuutip kingunerisassaanik pitsaasunik arlalinnik ilisimatitsivoq. Taakkua inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini ilanngussaq 2-mi takuneqarsinnaapput, tassanilu ilaatigut kinguaattoortoqartillugu timmisartumi aquttut eqqissisimaarsinnaanerannut qanoq pitsaasumik sunniuteqarsinnaanersoq takuneqarsinnaalluni.

#### **7. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai**

Sinerissap qanittuani aalisarnermut attuumassuteqartut ilaat siunnersuummut tusarniaaffigineqarsimannginneri ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu sinerissap qanittuani aalisarnermut attuumassuteqartunik Naalakkersuisut oqaloqateqarniarnissamut aallartitsinissaat ataatsimiititaliap kaammattuutigissavaa, qulaajaanissaq aammalu pitsaanngitsunik kinguneqassappat aaqqiissutissaasinnaasunik ujartuinissaq siunertaralugu. Assersuutigalugu tunisinermut periarfissat ullormullu silap qaamasarnerata ataqatigiinnerat oqaloqatigiinnermit qulaajarneqarsinnaassagalarpoq.

Taama oqaaseqarluni ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasunik paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

---

Anders Olsen  
Siulittaasoq

---

Aqqalu Jerimiassen  
Siulittaasup tullia

---

Harald Bianco

---

Mala Høy Kúko

---

Asii Chemnitz Narup